



Nytt förslag om ändringar i Eurodacförordningen

Justitiedepartementet

2010-11-15

Dokumentbeteckning

KOM(2010) 555 slutlig

Ändrat förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om inrättande av Eurodac för jämförelse av fingeravtryck för en effektiv tillämpning av förordning (EG) nr [...] [om kriterier och mekanismer för att avgöra vilken medlemsstat som har ansvaret för att pröva en ansökan om internationellt skydd som en tredjelandsmedborgare eller en statslös person har gett in i någon medlemsstat] (omarbetad version]

Sammanfattning

Kommissionen föreslog i december 2008 en omarbetning av Eurodacförordningen, samtidigt som man föreslog omarbetningar av Dublinförordningen och mottagandedirektivet. I september 2009 antog kommissionen ett ändrat förslag till omarbetning av Eurodacförordningen tillsammans med ett förslag till rådsbeslut, i syfte att ge brottsbekämpande myndigheter åtkomst till Eurodac. Eftersom den rättsliga grunden för förslagen från september 2009 delvis upphörde i och med Lissabonfördragets ikraftträdande i december 2009, har kommissionen den 11 oktober 2010 antagit ett nytt ändrat förslag till omarbetning av Eurodacförordningen, vilket inte längre ger brottsbekämpande myndigheter åtkomst till Eurodac. Regeringen välkomnade kommissionens ursprungliga förslag från december 2008 och ser positivt på att kommissionen i det nya förslaget har tagit hänsyn till resultatet av förhandlingarna i rådet. Regeringen var i huvudsak positiv till kommissionens förslag från 2009, men kan acceptera att brottsbekämpande myndigheter i detta skede inte ges åtkomst till Eurodac, om det kan underlätta ett antagande av Eurodacförordningen och de övriga asylrättsakter som nu förhandlas.

1.1 Ärendets bakgrund

Eurodac är en EU-gemensam databas med fingeravtryck vilken inrättades genom Eurodacförordningen¹, ett av de rättsliga instrument som antogs under den första fasen i arbetet med att inrätta ett gemensamt europeiskt asylsystem. I Eurodac lagras under en begränsad tid fingeravtryck av asylsökande och fingeravtryck av tredjelandsmedborgare som påträffas när de olagligen passerar över en yttre gräns. Eurodac har till syfte att underlätta tillämpningen av Dublinförordningen², som innehåller regler för att bestämma vilken medlemsstat som har ansvaret för att pröva en asylansökan och som garanterar att en asylsökande får sin asylansökan prövad av en medlemsstat. Den 15 januari 2003 inleddes Eurodacdatabasens verksamhet.

I december 2008 antog kommissionen ett förslag till omarbetning av Eurodacförordningen³. Samtidigt antogs förslag till omarbetningar av Dublinförordningen⁴ och mottagandedirektivet⁵, som ett led i den andra fasen i arbetet med att skapa ett gemensamt europeiskt asylsystem. Det huvudsakliga syftet med förslaget var att göra tillämpningen av Dublinförordningen mer effektiv och förbättra skyddet för personuppgifter. Förslaget syftade även till att göra vissa anpassningar till det EU-gemensamma regelverket på asylområdet, och för att den framtida byrån för den operativa förvaltningen av stora it-system inom området med frihet, säkerhet och rättvisa (it-byrån)⁶ ska kunna överta den operativa förvaltningen av databasen. Europaparlamentet antog den 7 maj 2009 en lagstiftningsresolution om förslaget, genom vilken man i stort godkände kommissionens förslag men samtidigt föreslog vissa ändringar.

I september 2009 antog kommissionen ett ändrat förslag till omarbetning av Eurodacförordningen samt ett förslag till rådsbeslut, som tillsammans syftade till att ge brottsbekämpande myndigheter samt Europol åtkomst till Eurodac i arbetet mot terrorism och grov brottslighet. Grunden till förslaget var enhälliga slutsatser från rådets (rättsliga och inrikes frågor) gemensamma kommitté från den 12-13 juni 2007, där kommissionen uppmanades att så snart som möjligt lägga fram ett förslag om att ge brottsbekämpande myndigheter åtkomst till Eurodac. I och med att Lissabonfördraget trädde i kraft i december 2009 och systemet med pelare för politiken avskaffades

¹ Rådets förordning (EG) nr 2725/2000 av den 11 december 2000 om inrättande av Eurodac för jämförelse av fingeravtryck för en effektiv tillämpning av Dublinkonventionen, EGT L 316, 15.12.2000, s. 6.

² EUT L 50, 25.2.2003, s. 1

³ KOM(2008) 825 slutlig

⁴ KOM(2008) 820 slutlig

⁵ KOM(2008) 815 slutlig

⁶ KOM(2009) 293 slutlig och KOM(2010) 93 slutlig

upphörde den rättsliga grunden för kommissionens förslag till rådsbeslut. Förslagen från september 2009 ska därmed ersättas med ett nytt förslag, som är anpassat till det nya fördraget. Kommissionen antog den 11 oktober 2010 ett nytt ändrat förslag till omarbetning av Eurodacförordningen.

2010/11:FPM22

1.2 Förslagets innehåll

Det primära syftet med att föreslå en omarbetning av Eurodacförordningen kvarstår oförändrat, dvs. grunden är fortfarande att göra tillämpningen av Dublinförordningen mer effektiv och förbättra skyddet för personuppgifter. I sitt nya förslag har kommissionen tagit hänsyn dels till de ändringar som Europaparlamentet har föreslagit i sin lagstiftningsresolution, dels till de synpunkter som medlemsstaterna framförde under förhandlingarna i rådet. Den huvudsakliga förändringen i förhållande till kommissionens förslag från år 2009 är att det nya förslaget inte innehåller några bestämmelser som syftar till att ge brottsbekämpande myndigheter åtkomst till Eurodac. Kommissionen motiverar detta med att man vill driva förhandlingarna om asylpaketet framåt och underlätta en överenskommelse om Eurodac-förordningen. Detta bedömer man också kommer att underlätta inrättandet av den framtida it-byrån.

1.3 Gällande svenska regler och förslagets effekt på dessa

Förslaget om ändringar i Eurodacförordningen, som är direkt tillämplig, förutses för närvarande inte få några effekter på gällande svenska regler. Eventuellt kan några mindre författningsändringar krävas.

1.4 Budgetära konsekvenser / Konsekvensanalys

Kommissionen har i finansieringsöversikten som har bifogats förslaget angett att de budgetära konsekvenserna av förslaget ryms inom den gällande fleråriga budgetramen.

En preliminär bedömning av förslagets ekonomiska konsekvenser för den svenska statsbudgeten är att om förslaget antas, kommer detta inte att medföra några ökade kostnader för statsbudgeten som inte ryms inom nuvarande anslagsramar.

2 Ståndpunkter

2.1 Preliminär svensk ståndpunkt

Regeringen välkomnade kommissionens ursprungliga förslag från december 2008 och ser positivt på att kommissionen i det nya förslaget har tagit hänsyn till resultatet av förhandlingarna i rådet.

I likhet med övriga medlemsstater stod regeringen bakom rådsslutsatserna från juni 2007, i vilka kommissionen ombads att lägga fram ett förslag för att ge brottsbekämpande myndigheter åtkomst till Eurodac. Regeringen var också i huvudsak positivt inställd till kommissionens förslag från september 2009. Regeringen är dock angelägen om att förslagen till omarbetningar av rättsakterna på asylområdet, av vilka Eurodacförordningen är en, ska kunna antas. Regeringen kan därför i detta skede acceptera att bestämmelser om brottsbekämpande myndigheters åtkomst till Eurodac inte införs i förordningen, om det kan underlätta ett antagande av Eurodacförordningen och de övriga asylrättsakter som nu förhandlas.

2.2 Medlemsstaternas ståndpunkter

Flertalet medlemsstater välkomnade kommissionens ursprungliga förslag från december 2008 och kan förväntas se positivt på att kommissionen föreslår ändringar som tar hänsyn till rådets synpunkter på detta förslag.

Eftersom ett enigt råd stod bakom att ge brottsbekämpande myndigheter möjlighet att få åtkomst till Eurodac, kan dock flera medlemsstater vilja behålla denna möjlighet.

2.3 Institutionernas ståndpunkter

Europaparlamentet har ännu inte yttrat sig.

2.4 Remissinstansernas ståndpunkter

Förslaget har inte remitterats.

3 Förslagets förutsättningar

3.1 Rättslig grund och beslutsförfarande

Kommissionen anger att den rättsliga grunden för det ändrade förslaget är artikel 78.2 i Fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (EUF-fördraget). Beslut fattas av Europaparlamentet och rådet enligt det ordinarie lagstiftningsförfarandet (artikel 294 EUF-fördraget), med kvalificerad majoritet i rådet.

3.2 Subsidiaritets- och proportionalitetsprincipen

Kommissionen har inte gjort någon ny motivering av förslaget enligt subsidiaritets- och proportionalitetsprincipen.

I förslaget från september 2009 har kommissionen angett att den anser att subsidiaritetsprincipen är tillämplig eftersom förslaget inte omfattas av gemenskapens exklusiva behörighet. De föreslagna åtgärderna kräver en

ändring av Eurodacförordningen, vilket endast kan föreslås av kommissionen. Förslaget är enligt kommissionen vidare förenligt med proportionalitetsprincipen, eftersom den föreslagna åtgärderna innebär den lägsta kostnaden för gemenskapen och medlemsstaterna.

4 Övrigt

4.1 Fortsatt behandling av ärendet

Det belgiska ordförandeskapet har uttalat sin avsikt att prioritera behandlingen av förslaget, vilket har fått stöd av övriga medlemsstater.

Europaparlamentet har planerat att behandla förslaget i februari 2011. Ansvarigt utskott är utskottet för medborgerliga fri- och rättigheter samt rättsliga och inrikes frågor, LIBE-utskottet.

4.2 Fackuttryck / termer